

201/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2022. december 15.

A főtanácsnok indítványa a C-204/21. sz. ügyben | Bizottság kontra Lengyelország (A bírák függetlensége és magánélete)

Collins főtanácsnok: sérti az uniós jogot Lengyelország azon törvénye, amely módosítja a Lengyelország rendes bíróságainak szervezetére és a legfelsőbb bíróságra vonatkozó jogszabályokat

Az uniós jog megsértése abban áll, hogy a nemzeti bíróságokat megfosztják attól a lehetőségtől, hogy biztosítsák, hogy az uniós jogot minden esetben független és pártatlan bíróság alkalmazza, továbbá hatáskört biztosítanak a legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsa részére a bírák jogállásával kapcsolatos ügyekben, valamint sértik a bírácoknak a magánélet tiszteltetéséhez és a személyes adatok védelméhez való jogát

Miután Lengyelország 2019. december 20-án olyan törvényt fogadott el, amely módosította különösen a rendes bíróságok szervezetére és a legfelsőbb bíróságra vonatkozó nemzeti jogszabályokat (módosító törvény), a Bizottság keresetet indított e tagállam ellen annak megállapítása iránt, hogy az megsértette az uniós jog különböző rendelkezéseit. A Bizottság azt állítja, hogy a módosító törvény korlátozza vagy kizárja a nemzeti bíróságok azon lehetőségét, hogy biztosítsák, hogy az uniós jogból eredő jogaikat érvényesíteni kívánó magánszemélyek a törvény által megelőzően létrehozott, független és pártatlan bírósághoz fordulhassanak. A Bizottság azt is előadja, hogy mivel a módosító törvény a legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsát (a továbbiakban: fegyelmi tanács), amelynek függetlensége és pártatlansága nem biztosított, hatáskörrel ruházta fel a bírák jogállásával kapcsolatos ügyekben, e törvény hátrányosan érinti azon bírák függetlenségét, akiknek jogállását a fegyelmi tanács vizsgálja. A Bizottság továbbá azt állítja, hogy a módosító törvény azáltal, hogy a bírácokat arra kötelezi, hogy kinevezésüket megelőzően információkat szolgáltatassanak az egyesületekben és nonprofit alapítványokban folytatott közéleti és társadalmi tevékenységükről, ideértve a politikai párttagságot is, továbbá hogy ezeket az információkat nyilvánosságra hozzák, sérti e bírácoknak a magánélet tiszteltetéséhez és a személyes adatok védelméhez való jogait.

A Bizottság azt is kérte a Bíróságtól, hogy kötelezze Lengyelországot arra, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti jelen kereset érdemi elbírálásáig függessze fel a módosító törvény számos rendelkezésének alkalmazását. A Bíróság elnökhelyettese a 2021. július 14-i végzésével¹ helyt adott a Bizottság ezen ideiglenes intézkedések iránti kérelmének. A Bíróság elnökhelyettese 2021. október 27-én kötelezte Lengyelországot,² hogy fizessen meg a Bizottság részére napi 1 000 000 euró összegű kényszerítő bírságot mindaddig, amíg a 2021. július 14-i végzésnek maradéktalanul eleget nem tesz, vagy ha annak nem tesz eleget, akkor a C-204/21. sz. ügyben hozandó ítélet kihirdetésének időpontjáig.

Anthony Michael Collins főtanácsnok a mai napon ismertetett indítványában először is megállapítja, hogy a módosító törvény a legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsának (a továbbiakban: rendkívüli

¹ 2021. július 14-i végzés, Bizottság kontra Lengyelország (C-204/21 R, lásd a 127/21. sz. sajtóközleményt is).

² 2021. október 27-i végzés, Bizottság kontra Lengyelország (C-204/21 R, lásd a 192/21. sz. sajtóközleményt is).

tanács) kizárólagos hatáskört biztosít arra, hogy elbírálja az olyan panaszokat, amelyekben többek között azt állítják, hogy valamely bíró vagy bíróság nem független, továbbá ezzel összefüggésben arra, hogy jogorvoslatot nyújtson. E tekintetben a főtanácsnok hangsúlyozza: az, hogy az e kérdések elbírálásával kapcsolatos hatáskört a rendkívüli tanács részére tartják fenn, **önmagában** nem akadályozza meg a nemzeti bíróságokat abban, hogy megvizsgálják, hogy valamely bíró vagy bíróság megfelel-e a függetlenség követelményének. Épp ellenkezőleg, ha e bíróságoknak kétségeik merülnek fel a függetlenség követelményének tiszteletben tartásával kapcsolatban, akkor e kérdést határozathozatal céljából a rendkívüli tanács elé terjeszthetik. A főtanácsnok tehát azt javasolja, hogy a Bíróság utasítsa el a Bizottság keresetét annyiban, amennyiben az a rendkívüli tanács részére biztosított kizárólagos hatáskör jogszerűségét vitatja.

Másodszor, a főtanácsnok kiemeli, hogy a módosító törvény **az összes lengyel bíróságot megakadályozza abban, hogy felvesse azt a kérdést vagy foglalkozzon azzal, hogy valamely bíró kinevezése jogszerű volt-e, vagy képes-e igazságszolgáltatási feladatokat ellátni.** A főtanácsnok álláspontja szerint ez a tilalom túlmutat a bíróságokra vonatkozó azon kötelezettségen, hogy tartózkodjon valamely bírónak a köztársasági elnök általi kinevezéséről szóló aktus felülvizsgálatától, és **megakadályozza a lengyel bíróságokat abban, hogy a valamely bíróság összetételének függetlenségére vonatkozó kérdéseket vizsgáljanak.**

Harmadszor, a főtanácsnok megjegyzi, hogy a módosító törvény értelmében **fegyelmi vétségnek minősülhet az, ha valamely bíró megvizsgálja, hogy tiszteletben tartották-e a törvény által megelőzően létrehozott, független és pártatlan bírósággal kapcsolatos követelményeket,** ideértve azt is, ha e bíró úgy határoz, hogy az ügyet előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjeszti. Mivel a fegyelmi tanács nem felel meg a függetlenség és a pártatlanság követelményeinek,³ megnő a kockázata annak, hogy **a módosító törvény vonatkozó rendelkezéseit akként értelmezik, hogy az megkönnyíti a fegyelmi felelősségi rendszernek a bírósági döntések befolyásolására történő felhasználását.**

Negyedszer, Collins főtanácsnok rámutat, hogy jóllehet **a fegyelmi tanács nem minősül független és pártatlan igazságszolgáltatási szervnek,** a módosító törvény mégis hatáskörrel ruházta fel olyan ügyek tárgyalására és elbírálására, amelyek közvetlenül érintik a bírák és bírósági titkárok jogállását és hivatali tevékenységüket. Ezek az ügyek magukban foglalják a bírák és bírósági titkárok büntetőeljárás alá vonásának vagy letartóztatásának engedélyezése iránti kérelmeket, a legfelsőbb bíróság bíráit érintő munkajogi és társadalombiztosítási ügyeket, valamint a kötelező nyugdíjazásukkal kapcsolatos ügyeket.

A főtanácsnok ezért úgy véli, hogy **a módosító törvény azon rendelkezései, amelyek tiltják a valamely bíróság függetlenségével kapcsolatos kérdések bírói vizsgálatát, továbbá az ehhez kapcsolódó fegyelmi rendszer, valamint e kérdésekben a fegyelmi tanács hatáskörrel való felruházása mind-mind sérti az uniós jog értelmében vett független és pártatlan bíróság követelményét.** Collins főtanácsnok ezért azt javasolja, hogy **a Bíróság e jogalapok tekintetében adjon helyt a Bizottság keresetének.**

Végül a bírák azon kötelezettségét illetően, hogy nyilatkozzanak a valamely politikai pártban vagy egyesületben fennálló tagságukról, illetve a valamely nonprofit alapítványban betöltött tisztségükről, és ezeket az adatokat hozzák nyilvánosságra, a főtanácsnok úgy véli, hogy ez a követelmény a GDPR értelmében vett **érzékeny adatok kezeléséhez** vezethet. E kontextusban a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy Lengyelország nem jelezte, milyen intézkedéseket tett annak érdekében, hogy védelemben részesítse a bírácoknak az ilyen személyes adatok védelméhez való jogát és a magánéletük tiszteletben tartásához való jogát, **ami önmagában e jogok megsértését jelenti.**

³ 2021. július 15-i ítélet, Bizottság kontra Lengyelország (C-791/19, lásd a [130/21](#). sz. sajtóközleményt is).

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat.

Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

